

კვიპროსი. ღალიას მონასტერი

XI-XVI სს.

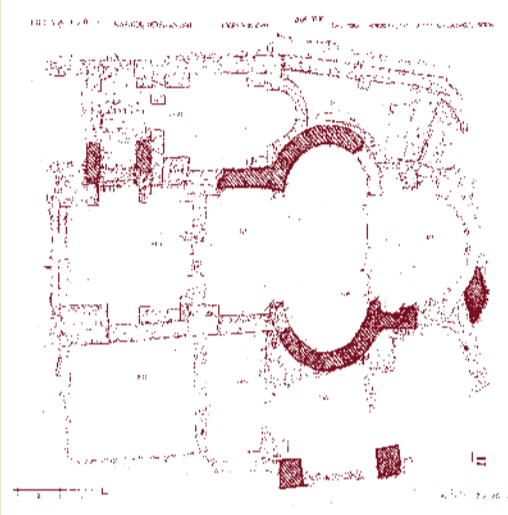
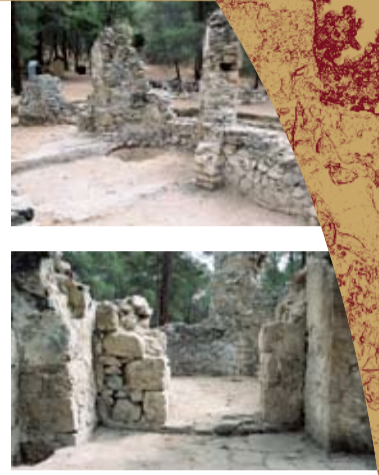
CYPRUS, GHALIA

ქართული კულტურული

11th-16th centuries

მემკვიდრეობა საზღვარგარეთ

Georgian Cultural Heritage abroad

ტაძარი სამუშაოების დაწყებამდე და სამუშაო პროცესი
Church before the intervention and during work

ღალიას მონასტერი. გეგმა გაწმენდილი სამუშაოების
I ეტაპის დასრულების შემდეგ
Ghalia Monastery. Plan, after phase 1, cleaning work

არქეოლოგიურად გაწმენდილი მთავარი ეკლესია
Main church after archaeological excavations

ახლად აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალა და არქიტექტურული ფრაგმენტები
Newly discovered archaeological materials and fragments of architecture

კედლის მხატვრობა. ფრაგმენტები
Wall painting, fragments

ქართული ასომთავრული წარწერები
Georgian asomtavruli inscriptions

კუნძულ კვიპროსზე, ღალიას ღმრთისმშობლის სახელობის მონასტერი წერილობით წყაროებში პირველად XI-XII საუკუნეთა მიჯნაზე მოიხსენიება. ქართველი ბერების აქ მოღვაწეობაზე მონასტერში შექმნილი ხელნაწერების გარდა ქართული ასომთავრული, ლაპიდარული წარწერებიც მეტყველებს.

ქართული მხარის დაფინანსებით, საქართველოდან ჩასულმა მეცნიერთა და სტუდენტთა 18 კაცისგან შემდგომი ექსპედიციამ, ერთი თვის განმავლობაში აწარმოა არქეოლოგიური გათხრები მონასტრის ტერიტორიაზე. საველე სამუშაოების შედეგად ნანგრევებისაგან მთლიანად გაიწმინდა ღმრთისმშობლისა და წმ. გიორგის ეკლესიები, ღმრთისმშობლის ეკლესიის კარიბჭე, სამკვეთლო, წმ. გიორგის ეკლესიის დასავლეთით მდებარე სამრეკლო და ღმრთისმშობლის ეკლესიის სამხრეთი მინაშენი - პორტიკი.

გათხრების საფუძველზე გამოვლინდა მონასტრის ნაგებობების ზუსტი სტრუქტურა, კონსტრუქციული მონაცემები, მინაშენების თანმიმდევრობა. სავარაუდოა, რომ მშენებლობის ევლახზე უფრო მნიშვნელოვანი ეტაპი აქ თამარის (1184-1210 წწ.) მეფობის ხანას ანუ XII-XIII საუკუნეთა მიჯნას უკავშირდება. დადგინდა, ასევე, რომ მონასტერი XVI საუკუნეში უნდა დაანგრეულიყო.

მოპოვებული მონაცემების საფუძველზე შემუშავდება მონასტრის კონსერვაციის პროექტი, რომლის განხორციელებასაც უზრუნველყოფს კვიპროსის მხარე. უძველესი ქართული სამონასტრო კომპლექსი, კვიპროსის რესპუბლიკის მთავრობის ინიციატივით, ტურისტული მარშრუტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ძეგლი გახდება.

The earliest written sources mentioning Ghalia Monastery of the Virgin on Cyprus date from the turn of the 12th century. Apart from the manuscripts written in the monastery, the activity of Georgian monks at this site is evidenced by the surviving lapidary inscriptions in the asomtavruli (majuscule) script.

The expedition, made up of eighteen Georgian scholars and students, received funding from the Ministry of Culture, Monument Protection and Sport to conduct archaeological excavations around the monastery within a month. As a result of the field work, the churches of the Virgin and of St George, the porch and prothesis of the church of the Virgin, the bell-tower standing to the west of the church of St George and the portico to the south of the church of the Virgin were cleaned.

The excavations allowed the scholars to establish the exact structure of the monastery buildings, as well as design data and building chronology. It is likely that the most part of the monastery was constructed under the reign of Queen Tamar (1184-1210). It has also been assumed that the monastery was destroyed in the 16th century.

The data obtained will be used for developing a conservation plan for the monastery, the implementation of which will be ensured by the Cyprian side. By the initiative of the government of the Republic of Cyprus, this old Georgian monastery will be included in major tourist itineraries.

საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო
Ministry of Culture, Monument Protection and Sport of Georgia

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამა 2006
The State Programme for the Rehabilitation of the Monuments of Georgia's Cultural Heritage 2006
საქართველოს ისტორიულ ძეგლთა დაცვისა და გადარჩენის ფონდი
The Fund for the Protection and Rescuing of Historic Monuments of Georgia